

Blandede reaksjoner ^{7p} på domsavgjørelsen ^{22/2-97}

En rasistisk dom, sier Jack Erik Kjuus, som ble dømt til 60 dagers betinget fengsel for brudd på rasisme-paragrafen.

TOVE DIESEN

– Retten tar ikke hensyn til at et flertall av Norges befolkning er imot innvandringspolitikken, sier Jack Erik Kjuus (70) til NTB. Kjuus ble i Oslo byrett dømt for å ha kommet med truende og forhånende utsagn om adoptivbarn. I Hvit Valgallianses partiprogram, som er skrevet av Kjuus, foreslås det at adoptivbarn må steriliseres for å få lov til å bo i Norge.

Adopsjonsforum

– Jeg er ikke overrasket, selv om det var nokså usikkert hva domstolen ville komme til. Synspunktene i debatten som har fulgt rettsaken, har vært delte ettersom ytringsfriheten har vært trukket inn, sier Kjetil Lehland i Adopsjonsforum.

Nå er Lehland lettet over at retten har fastslått at det ikke er lov å si slikt om barn. – Barn har krav på egen beskyttelse, det er godt å vite at vi vil gi dem det, sier han.

– Slik lovteksten lyder, hadde ikke retten annen mulighet. Hvis Kjuus var blitt frifunnet, ville rasismeparagrafen blitt tappet for ethvert innhold, kommenterer tidligere stortingspresident Jo Benkow og legger til: – Om det er klokt eller ikke, er et annet spørsmål.

Den prinsipielle siden

UUNNGÅELIG: Jo Benkow

LETTET: Kjetil Lehland i Adopsjonsforum

BEKLAGER: Hans Erik Matre

PRINSIPP-SAK: Professor Sigurd Skirbekk

har opptatt mange siden saken kom opp. Sosiologiprofessor Sigurd Skirbekk sier at han regner med at saken vil gå direkte til Høyesterett.

– Ikke for å avgjøre om det handler om rasisme eller ei, men for å avgjøre spørsmålet om en domstol kan dømme et partiprogram for en lovgivende forsamling (Stortinget), fordi programmet inneholder tekster man ikke vil ha. Dette er jo eventuelt tekster med forslag til å endre gjeldende lov, og som det egentlig er opp til velgerne, og ikke domstolen, å ta stilling til, forklarer professor Skirbekk. Han er en av mange samfunnstopper som har vitnet underveis i rettsaken.

Redaktørforeningen

Norsk Redaktørforening beklager rasisme-dommen mot Jack Erik Kjuus. Foreningens leder, Hans Erik Matre, sier til NTB at samfunnet ville vært mest tjent med at byretten hadde kommet frem til et motsatt resultat.

– Det er viktig at en høyere rettsinstans får vurdert dommen. Jeg tror at vi alle på ulike måter dømmer Jack Erik Kjuus og hans meninger. Nå kan dommen bli en sovepute, ved at vi

tror vi bekjemper slike meninger gjennom en dom. Men meningene vil alltid være der, sier Matre, som også frykter at dommen vil svekke debatten om ytringsfrihet.

De aller fleste aksepterer at rettsapparatet griper inn når man direkte trakasserer og kommer med oppfordringer til straffbare handlinger. Denne saken gjelder imidlertid ytringen isolert.

– Men tror du ikke adoptivbarn vil føle Kjuus-utsegn direkte trakasserende?

– Det er der mye av debatten har gått. Jeg tror at det er en mye større fare hvis denne type holdninger og meninger får lov til å leve i lukkede rom, sier Matre, som også er bekymret over at byrettens dom kan ramme folk som beskylder andre for rasisme.

– Å kriminalisere rasisme på denne måten, betyr at vi ikke kan beskyldte noen for rasisme uten å risikere å få injuriersøksmål tilbake, for da beskylder man folk for et straffbart forhold, sier Matre, som er fornøyd med den debatten Kjuus-saken har ført til i mediene.

– En god kvalitativ debatt om ytringsfrihetens grenser og rasismeproblemer, sier lederen for Redaktørforeningen.